

Åpent møte med politiet på Ulveset skule, 07.02.24

7. februar 2024 ble det avholdt et åpent møte på Ulveset skule, hvor foresatte fra Ulveset skule, Skålevik skule og Tranevågen ungdomsskule var spesielt inviterte. Politiet hadde et innlegg om status på ungdomskriminalitet lokalt, og kom med gode råd om forebygging av kriminalitet og oppfølging av barn og ungdom. Politiet svarte også på spørsmål fra salen.

I etterkant presenterte Natteravnene på Ågotnes sitt arbeid, og det ble orientert om planer for oppstart av Natteravn på Ulveset. Til slutt hadde Nest Sotra et innlegg med presentasjon av sine og andres fritidstilbud i nærområdet. Det er ønske om mer involvering og bistand fra voksne i nærområdet for å kunne opprettholde og utvide dagens tilbud. Les mer om dette nedenfor.

Referent: Anne Irene Ulveseth

Oppsummering av de ulike innleggene:

- FAU-leder Silje Ulveseth innledet møtet med bl.a.:
 - Vi leser daglig om hærverk, vold, ungdomsbråk, narkotika, slåsskamper, nasking, tyveri, ran og vold i avisene, lokalt og nasjonalt.
 - Hva skjer med ungdommene og hva kan vi som foreldre gjøre?

Politiet:

- Kjell Ivar Sletten fra politiet i Askøy og Øygarden hadde med seg politistudentene Martine og Charlotte, og holdt et engasjerende og interessant innlegg om hva foreldre kan gjøre for å forebygge og hindre kriminalitet, og for å gi gode og trygge rammer for egne og andres barn.
 - Politiet ser en nedgang for ungdomskriminalitet på Sartor og ellers i området her. Det var noen tilfeller av trusler i fjor, som skapte usikkerhet blant folk. Typisk har det vært noen tilfeller på bussterminalen.
 - Det er lenge siden politiet har hørt om slike tilfeller nå.
 - Håper alle «tar tilbake» Sartor og Ågotnes nå fremover. Vi trenger å ha trygge voksne ute, som deltar med uformell, sosial kontroll.
 - Det skal oppleves som trygt å gå på Sartor.
 - Det er viktig at vi nå går videre. Det var en del som skjedde i fjor, men nå ser det bedre ut.
- **Hva er de unges behov?**
 - Barn og ungdom trenger å føle seg verdsatt og akseptert.
 - De trenger støtte, veiledning, positive tilbakemeldinger og tillit.
 - Tydelige grenser, forventning og veiledning er veldig viktig. Politiet opplever at barn i dag tåler dårligere å bli irettesatt og de tåler dårligere at deres opptreden får konsekvenser.

- Det er nødvendig med klare konsekvenser.
 - Snakke om utfordringer. Åpenhet.
 - Ungdomstiden er tid for å prøve og feile. Det er greit å mislykkes og prøve igjen. Det må være rom for å ta opp hjemme hvis man har gjort noe dumt.
 - Barn og unge trenger positive forbilder, eksempelets makt; tenk på egen skjermbruk og eget forhold til alkohol. Din egen opptreden påvirker barna.
 - Humor og glede er viktig for barn og unge.
 - Ungdom trenger å få trygg og god informasjon om rus, seksualitet osv. Dersom barn ikke får informasjon hjemme, søker de informasjon annet sted. Det er mye rart å finne på nettet, og som de kan tro er riktig. Det er viktig med god dialog med foreldre.
- **Hva kan foreldre gjøre?**
 - Åpne opp hjemmet. La barn ha med venner hjem, bli kjent med barnas venner. Dette er bedre enn å henge på Sartor.
 - Prøv å ha god kontakt med barns venner og med venners foreldre. Lag foreldrenettverk. Ha god dialog. Et typisk eksempel er at barn sier de skal overnatte hos hverandre, men gjør noe annet. Sjekk opplysningene. Stå sammen om hva som er greit.
 - La barna holde på de gode fritidsaktivitetene så lenge de ønsker. De som faller utenfor det organiserte, kjeder seg ofte og faller ofte utenfor. Hjelp barna med å fylle fritiden med noe fint og positivt.
 - Vær engasjert og delta i barnets liv. Vær tilgjengelig - for å hente på fest, kjøre til og fra trening, stå på siden og heie. Engasjer dere i det barna holder på med. Ta opp temaer barna er opptatt av f.eks. ved middagsbordet, på sengekanten, i bilen. Barn og unge har mye de lur på. Det er vår oppgave å veilede og gi gode råd.
 - Noen foreldre sliter. Inkluder dem også. Stå sammen.
 - Gi tilbakemelding til foreldrene. Hvis du f.eks. får vite at en venn av barnet har røyket hasj; ikke bare si det til andre i ditt nettverk, si det til barnets foresatte. Dette er lettere å gjennomføre hvis dere har et foreldrenettverk.
 - Barna møter ungdomslivet med gruppepress, løsriving, utprøving og ønske om tilhørighet. Også vi foreldre kan møte gruppepress fra barna. Vi skal ha mye kjærlighet til barna, men vi skal ikke alltid være populære. Vi skal være tydelig og sette grenser.
- **Noen utfordringer med internett og sosiale media**
 - Hva får barna lov til? Internett gir tilgang til en verden med mange fallgruver.
 - Mye mobbing, utestenging, ulovlig billedeling etc. Rus er veldig lett tilgjengelig på sosiale media, man trenger ikke å oppsøke rus heller. Får tilgang uten å spørre.
 - «Grooming» - folk med dårlige hensikter som utgir seg for å være noen andre enn de faktisk er. Utnytter barn til å dele bilder etc. Dette blir verre å avdekke og lettere å gjennomføre med hjelp av kunstig intelligens.
 - Ungdomsskoleelever har i en spørreundersøkelse svart at de ønsker å dele mye med de voksne. De ønsker ikke å gjøre noe dumt. De ønsker å bli møtt med tillitt, men de ønsker at voksne skal sette grenser, og vil at de skal spørre hvordan de

har det på nett. De fleste oppgir å bruke mye tid på skjerm.

- **Intimitet**

- Barn og unge har behov for informasjon.
- De ser mye på skjerm som voksne ikke tør å tenke på. Det er ikke der de skal lære seg hvordan man er intim med andre.
- Vi voksne må ta på oss å lære dem dette.
- Det er en dårlig utvikling her. Desto viktigere er det at vi tar denne praten.

- **Rus**

- Alkohol er der som da vi var unge.
- Snittalderen for debut er ganske lav. Snittalder for alkohol er ca. 14,5 år.
- Narkotika er veldig lett tilgjengelig. Ikke minst på sosiale media. Trenger ikke oppsøke aktivt får et tilbud om å kjøpe, og de kan få det levert på 10 min
- Terskel for bruk av narkotika blir lavere og lavere, blir normalisert. Viktig å ta praten med ungdommen. For sent for en ungdom å ta valget i det tidspunktet de sitter på fest og får tilbud om en joint eller alkohol, gruppepress.
- Wipe. Blitt veldig utbredt på ungdomsskoler også. Importeres ofte fra utlandet. Vet ikke sikkert hva det inneholder. Kan f.eks. være nikotin eller hasj, eller andre ukjente, farlige stoffer. Wipe kan være starten på et nikotinbehov, selv om det ser uskyldig ut.

- **Kjøpesenter**

- Alltid vært populært, men særlig etter korona har unge fått stort behov for å dra på Sartor. De ønsker å henge sammen og være sosial, men på kjøpesenter skal man være for å handle, ev. restaurant. Dersom barn og unge henger der, er det stor risiko for påvirkning med alkohol og narkotika.
- Vær sammen med barna. Åpne opp for besøk hjemme. Det er bedre enn kjøpesenter.

- **Barn som ikke tåler å bli irettesatt**

- Opplever oftere at barna ikke fikser å bli irettesatt, få regler, få beskjed. Da føler de seg krenket.
- Må være tydelig hjemme, sette grenser, si ifra om hva som er greit og ikke.
- Tilsvarende utvikling ser man i militæret. Rekrutter tåler ikke å ta imot ordre.
- Dette må vi som foreldre være bevisst på. Vi må sette grenser, sette ned foten, hvis ikke tar barna dette med seg inn på skolen, til politiet etc.

- **Taushetskultur, «snitching»**

- Litt utbredt, til og med lang ned på barneskoletrinn.
- En kultur hvor man er redd for å ifra om det skjer noe dumt.
- Disse konsekvensene frykter unge ved å gi beskjed til en voksen:
 - Utestenging, rykter, ingen liker deg lenger, mister venner og status, bli slått, baksnakket, bli kalt snitch i fremtiden - også av ukjente, du blir ropt ut i klassen
 - Slik kan vi ikke ha det.
 - Det handler om å bry seg om andre, si ifra om at noen ikke har det så bra
 - Hva gjør dette med tryggheten for ungdom?
 - Barn søker mindre støtte fra voksne.

- Hva skjer med den som slipper unna?
- Kommer de til å slutte med kulturen når de blir voksne, eller fortsette?
- Hvilke langvarige konsekvenser vil det få at må finne seg i alt?
- Politiet kan få telefoner fra voksne som ønsker at de skal slutte å etterforske en sak fordi de er redd for at det skal slå tilbake på barnet som gav beskjed. Hvordan skal det gå om vi foreldre følger opp denne kulturen?
- Fokus må være på å få barn til å tørre å stå opp mot urett og si ifra om andre som har det vondt og vanskelig.

Spørsmål fra salen:

- **Hva gjør dere for å trygge barn som anmelder andre?**
 - Heldigvis er det ikke ofte anmeldelser for ran og vold, men trolig er det en del mørketall.
 - Hvis deres barn blir utsatt for ran grov kriminalitet, må dere anmelde, så vil vi sammen finne en løsning for å trygge barnet for at dette skal gå bra. Hører sjelden at barn faktisk blir utsatt for trusler etter anmeldelse.
- **Hvordan oppdage om barn har tatt narkotika?**
 - Vil ofte se og lukte at noe er annerledes, oppfører seg annerledes enn vanlig. Pupiller kan bli større eller mindre enn normalt. Kan ha blodsprengete blodkar i øyne. Snakk med ungdommen. Sitt oppe og vent på dem. Vil da oftest merke noe, og kanskje de sier det også.
- **Er det foreldrene til barna på Sotra som egentlig er problemet?**
 - Stort og vanskelig spørsmål. Vi som foreldre må være tett på. Prøve å fylle tiden til barnet med gode aktiviteter, la de føle mestring. Vi må være der for å stille krav, sette regler, være tydelige voksne, støtte, veilede, snakke med dem.
 - Det er råd å få dersom barnet får en dårlig utvikling.
- **Hva kan foreldre bidra med?**
 - Vær tett på, bry dere, vær tilgjengelig.
 - Typisk natt til 1. mai, 17. Mai, nyttårsaften og i helger
 - Vær oppe når barnet kommer hjem. Sjekk tilstand
 - Vær der, vær tilgjengelig for å hente
 - Foreldrenettverk. Sette regler i fellesskap. Stå sammen om ting.
- **Det har gått rykter om narkosalg ved Ulveset skole. Stemmer det?**
 - Politiet har ikke fått informasjon om dette.
 - Salg foregår ikke nødvendig på hjørnet lenger, men f.eks. på Snapchat. Barn og ungdom blir oppsøkt med tilbud om kjøp og rask levering.
 - Det er mye narkotika der ute.
 - Mange kyniske ungdommer som vil tjene penger på salg.
 - Ungdom tar ofte narkotika rett etter skoletid, og er da tilnærmet rusfri når de kommer hjem kl. 22. Dette kan skje alle dager i uken (hverdag/ helg)
 - Gi tillit også, her er det en balansegang.

- **Hvis man ser noen slåss, skal man gripe inn?**
 - Anbefaler å rope høyt, ta bort oppmerksomhet, gjerne rope at ringer 112.
 - Vurdere selv om vil gå inn og stoppe. Er det lurt der og da? Kan utsette seg selv for vold.
- **Hvor stort er problemet med kjøp salg av narkotika i Øygarden?**
 - Det er ikke alt politiet får vite om kjøp/salg/bruk. Det er nok mye som skjer uten at politiet vet om det.
 - Om det ikke florerer, så er det uansett lett tilgjengelig.
- **Hvilken aldersgruppe er mest utsatt?**
 - Overgangen fra barneskole til ungdomsskole.
 - Ungdomsutfordringer begynner skikkelig da man begynner på ungdomsskolen. Ofte her debuten kommer.
 - Alkohol er der som det alltid har vært. I tillegg finnes hasj, man ser en økning på kokain og MDMA, og andre stoffer.
 - En pille kan virke veldig uskyldig for en ungdom. De kan være rosa, blå og fine. Man vet aldri helt hva de faktisk inneholder. Stoffene kan være farligere enn man tror.
- **Hvilke forebyggende tiltak ble gjort i fjor?**
 - Det er noen ungdommer her ute som har tatt tak i sitt eget liv. Tatt et valg.
 - Tverrfaglig samarbeid innenfor kommunale tjenester har fått til veldig mye
 - Kommunen satt problematikken i høysetet.
 - Ungdommene på Ågotnes har behov for et sted å være. Her er det noe på gang.
 - Noen ungdommer ønsker seg en jobb. Ser på mulighet for en ordning der ungdom kan få en jobb på fritiden.
- **Hva er de største utfordringer med rusbruk?**
 - Veldig lett tilgjengelig.
 - Terskelen for å prøve er mye lavere enn den var, en slags normalisering.
 - Ungdom tror at det ikke er så farlig. De bruker Google og får informasjon fra venner, men mange forherliger narkotika og gir ut feilinformasjon.
 - Handler mye om at ungdommen får riktig og god info om rus.
 - <https://rusinfo.no/> er ganske god. Anbefales.
 - Serien til Leo Ajkic, som heter «Rus» og er tilgjengelig på nrk.no, anbefales. Her får man innblikk i mange utfordringer. <https://tv.nrk.no/serie/rus>
- **Hvor får ungdommen tak i stoff?**
 - Sosiale media
 - Oppsøker adresse gjøres sikkert det også, men det er veldig lett tilgjengelig, man blir oppsøkt
- **Er det verre forhold på Tranevågen enn på andre ungdomsskoler?**

- Kan ikke si at det er verre på den ene eller andre skolen med den kunnskapen politiet har.
- Politiet har sett at ungdom på Ågotnes har få aktiviteter å holde på med, hvis de ikke deltar i organisert aktivitet.
- «Byrommet» på Ågotnes er ikke fylt med trygge voksne til aktuelle tider på døgnet. De er innom, på butikken etc., men det er ingen steder hvor voksne oppholder seg der.
- Kommunens prosjekt «Visjon Ågotnes» fra 2016-2017 gir god informasjon. Der pekes det på de viktigste ressursene på Ågotnes, og skisseres mål og tiltak for å ta ressursene i bruk. (<https://www.oygarden.kommune.no/tjenester/okonomi-og-planlegging/samfunnsutvikling/agotnes.11786.aspx>)
- **Hvordan få kontroll på sosiale media uten å vise manglende tillit og snike på tlf?**
 - Vanskelig, må ha trygghet slik at ungdom tør å ta opp vanskelige ting.
 - Skape trygghet, åpenhet, rom for å ta opp vanskelige ting.
 - Være til stede på sosiale media, prøve å veilede så godt vi kan.
- **Finnes det narkotika som ser ut som godteri?**
 - Typisk gummibjørner med THC, som er virkestoffet i hasj. Hasjkake er mulig.
 - Hasj det vanligste narkotikum fremdeles, kokain på fremmarsj, beroligende piller, extasy, og flere.
- **Hva mener politiet om store skoler i dag? Gir store skoler større utfordringer?**
 - Har ikke kompetanse til å svare på det, men vel så viktig er nok uansett klassemiljøet.
- **Er det greit å sende 15-16-åringer på fest når alle venner er der?**
 - Ikke greit. Der må dere som foreldre stå sammen
 - Ungdom som drikker alkohol, blir sårbar, lett for å bli utsatt for dumme og straffbare ting
 - La barn være barn lenger enn til 14-15 år
 - Åpne opp mer hjemme, finne på andre ting for barnet
 - Når barn begynner å drikke så tidlig, vet man at de drikker mer senere i livet
 - Ikke bra for hjernen å begynne med rus så tidlig.
- **Skjer det at ungdom presses til å vipse penger for å hindre bråk?**
 - Dette er i tilfelle å fremsette en trussel.
 - Har sett en liten økning av det, men ikke i nærområdet her.
 - Synlig kriminalitet er toppen av isfjellet, men det skjer nok mer. Lurt å følge med på Vipps til ungdom, og pengebruk. Koster penger å kjøpe rus.
- Anbefaler <https://www.snakkemedbarn.no/> . Øv på å snakke med barn om vanskelige tema
- Når ungdom får tilgang til en telefon med internett, blir det litt som kjøre bil uten førerkort. Tilgang til en hel verden som verken de eller foreldre er kjent med. Aldersgrenser er satt av en grunn.

- **Wipe: det finnes eksempler på at ungdom har fått wipe på skolen. Hva kan foreldre og skole gjøre med dette?**
 - Dette belyser utfordringen. Ungdom får kjøpt dette i skolegården. Noen tjener penger på dette.
 - Nikotin har 18 årsgrense. Mye wipe er ulovlig importert. Man vet ikke hva man inhalerer i lungene. Ville tatt det fra eget barn
 - Utfordring på mange skoler. Skolen må ta tak i det i samarbeid med andre
 - Utbredt i England.
 - Vær obs på problemstillingen.
- Natteravner er et flott og viktig tiltak. Still opp. Vær trygge voksne.

Natteravn-ordningen, presentert av Ingunn Garlid og Stian Stenehjøm:

- <https://natteravn.no/> Stiftelsen Natteravn, Frivillig innsats.
- Per i dag går de rundt på Ågotnes og omegn - Skålevik, Straume, har tatt buss via Ulveset
- Er det elevene ferdes på kvelds og natt.
- Deler ut drops og buffer - grei innfallsvinkel, får en god prat.
- Trenger ikke gå så ofte, dersom mange er med.
- Det er litt voksenopplæring. Ser hva barna møter, hva som skjer.
- Får foreldrenettverk, blir kjent med foreldre i klassen.
- Har delt inn i lister for oppdrag, vakter. Minimum 3 stk går sammen.
- Det «ravnes» fra mars til høstferien. Lite folk ute i de mørkeste periodene
- Erfaringer:
 - Kjekt å bli kjent med andre foreldre.
 - Fine turer sammen.
 - Fine møter med ungdom.
 - Har møtt ungdom med utfordringer, og fått møte med helse, politi. Har gode erfaringer far dette.
- **Plan om å starte opp Natteravn også på Ulveset**
 - Planlagt over lang tid.
 - Ungdom hang ofte på skolen i perioder. Ikke alle har dårlige hensikter, men opplevd utrygt. Barn fikk ikke lov til å gå ut. Her kommer natteravner inn. Hvis man vet at Natteravnene er i området, er man mer trygg på at det er voksne som følger med hvis det skjer noe.
 - Viktig at vi investerer den tiden, en fredag i ny og ne.
 - Alle tenker at de ikke har tid, men hvis alle foreldre i 7. trinn stiller, ville det vært 4-5 voksne hver helg her og veldig få vakter på hver person.
 - Barn får sosial trening hvis de går ut. De får trening i å ta riktige valg. Det er viktig at de får muligheten til å være sosial ute. Med natteravner til stede kan de få veiledning av trygge voksne.
 - Det er ikke natteravnenes oppgave å sladre eller ringe politiet. De er der kun for å stille opp for unge som trenger det.
 - Unge forteller om hva de opplever, som de gjerne ikke forteller hjemme.

- Tør påstå at mange foreldre i dag ikke tar seg tid til å være foreldre for egne eller andres barn.
- Vi må gi beskjed til hverandre.
- Ulveset vil starte opp med natteravn etter vinterferien. Foreldre i 7. trinn blir satt på liste først.
- **Bli med når invitasjonen fra FAU kommer. Bidra til en trygg hverdag.**

Informasjon fra Nest Sotra, ved Lennart Fjell

- Ny visjon; mestring og samhold i vest.
- Barn og unge skal ha et godt tilbud her på vestsiden.
- Nest Sotra driver en populær ungdomsklubb hver fredag.
 - Annenhver fredag for aldersgruppen 5. klasse til 7. klasse (partallsuker).
 - Annenhver fredag for alderen 13 til 17 år (oddetallsuker).
 - I snitt har de besøk av ca. 50 ungdommer hver fredag.
 - Gratis inngang, gratis mat, og aktiviteter for enhver smak.
- Fotball – har gode tilbud for alle aldersgrupper.
- Det kommer snart en gamingklubb med E-sport.
- Trenger flere foreldre som stiller opp mer, både på ungdomsklubben og andre fritidsaktiviteter/ idrettslaget. Tar veldig gjerne imot mer hjelp.
- Ta kontakt og spre ordet.
- **Andre aktiviteter fra andre tilbydere, som ble anbefalt:**
 - Frihuset på Ågotnes.
 - Gratis ungdomsklubb på Ulveseth-Tunet gård, onsdager 15:30 – 19:30
 - <https://www.vestnytt.no/nyheter/i/69AAQo/nytt-gratis-fritidstilbud-for-ungdom>
Les mer her: https://innpatunet.no/wp-content/uploads/2023/09/Ulveseth_open-mateplass2023.pdf
 - Bjørkedalen friluftsliv.
 - Mange muligheter.
 - Barn trenger hjelp av foreldre for å finne og komme inn i slike aktiviteter.